

et Tilshyn med Communerne, og derved komme vi ind paa den anden Paragraph. Denne Paragraph vil føre dette Tilshyn fra Administrationen over paa den lovgivende Magt; forsaavidt den samtidigt giver Communerne en større Frihed, end de hidtil have havt, idet den giver dem Frihed til uden nogensomhelst Control at disponere over et vist Beløb, kan jeg ikke have Noget derimod, uagtet jeg ikke troer, at man kan slippe saa let deraf, som det foreligger her i Forslaget, idet jeg troer, at det vil være nødvendigt, samtidig paa andre Maader at begrænse Anvendelsen af det højeste Beløb, som man nu kan sætte til 1 Rd. eller Mere, hvilket iøvrigt ogsaa er en Sag, der kan være Gjenstand for Drøftelse og Undersøgelse. — Det lader sig nemlig ret vel tænke, at Communerne indenfor denne Grænse af 1 Rd. kunne afholde Udgifter, som man maaskee ikke vilde eller burde tillade dem uden Control at indlade sig paa. Naar f. Ex. en Commune vil optage et Laan og afbetale det med 1 pCt. om Aaret, medens en anden Commune vil optage et Laan, som den vil afbetale med 10 pCt. aarligt, saa kan den første Commune meget let, som Forslaget lyder, undgaae at komme til Rigsdagen, fordi det aarlige Bidrag ikke overstiger det Beløb, hvorover den har fri Raadighed, nemlig 1 Rd. pr. Td. Hartkorn, men den anden Commune tvinges til at underkaste sig en Bedømmelse af den lovgivende Magt, og dog maa man i det Hele taget antage, at den sidste handler fornuftigt, deels fordi den ikke vil kaste en betydelig Byrde over paa Efterkommerne, og deels fordi den er villig til strax at betale, hvilket altid er en Slags Garanti for, at Udgiften vil anvendes paa en i sig selv fornuftig Maade. Jeg troer altsaa, at forsaavidt Communerne erholde en større Frihed i denne Retning, vil det være gavnligt, at man nøagtigere bestemmer den. Hvad derimod det andet Punkt angaaer, at Statens Tilshyn skal gaae over fra Administrationen til den lovgivende Magt, troer jeg, at en saadan Omordning vil vise sig i Praxis meget uheldig, naarsomhelst der tidligere eller senere maatte blive Anvendelse for Rigsdagens controllerende Myndighed; dette er ogsaa igaar tildeels berørt af den ærede Indenrigsmini-

ster, og for ikke at forlænge Discussionen, skal jeg ikke længere opholde mig derved. De næste Paragrapher have til Hensigt at indføre en tildeels forandret Opkrævningsmaade af de Indtægter, af hvilke Amtscommunerne afholde deres Udgifter; forsaavidt endeel af disse Udgifter henvises til Afholdelse af Sognecommunerens Rasser, saa kan jeg ikke Andet end fuldkommen billige det, og jeg billiger det netop, fordi det staaer i nogen Forbindelse med en anden Betsatningsmaade i Communerne, som jeg strax skal komme til. Naar man imidlertid til Grund for det Beløb, der skal svares af de enkelte Communer, har villet lægge saavel Folketallet som Hartkornet, da troer jeg, at paa Landet er Folketallet en meget daarlig Maalestof for Betsatningen. Tanken er vistnok nærmest bleven henledet herpaa, fordi der med Hensyn til Udgifter, som paalignes flere Kjøbstæder i fælles Diemed, allerede i den nuværende Lovgivning findes det samme Moment som Maalestof; men i Kjøbstæderne ere Forholdene endeel anderledes end paa Landet. I Kjøbstæderne troer jeg langt snarere, at Folkemængden er et Udtryk for Byens Værdi til at afholde et større eller mindre Beløb, end Folkemængden i Landsbycommunerne er det for disse Bedkommende. Det er meget ofte Tilfældet, at en stor Folkemængde i et Landsbysogn hænger sammen med en betydelig Udtykning og derfor ogsaa med et trykkende Fattigvæsen, og i saa Fald bliver jo en stor Folkemængde Beviis paa det Modsatte. Jeg skal her anføre et mere specielt Tilfælde, nemlig naar Landsbycommuner ligge i Nærheden af en Kjøbstad; thi da er det ikke sjældent, at en stor Deel af den fattigere arbejdende Klasse i Byerne have deres Bopæl i Landsbycommunen, og altsaa tælles med blandt dens Befolkning, skjøndt de i Virkeligheden kun ere en Byrde for samme ved deres hyppige Krav paa Understøttelse af Fattigvæsenet.

Naar den ærede Forslagsstiller har villet forandre endeel af Communebetsatningen til en Betsatning paa Formue og Leilighed, da er det fuldkommen sandt, hvad han udtalte imod Indenrigsministeren, at han ingenlunde har villet fremtvinge en Formue- og Leilighedsbetsatning,